

Noile reguli UE de returnare: ce se schimbă din 2027 pentru străinii fără drept de ședere și cum îți ții lucrătorii în legalitate

Un permis unic expirat de trei săptămâni, pentru că dosarul de prelungire a așteptat o semnătură. Un contract încetat într-o vineri, fără ca cineva să-i spună omului ce termen are de luni încolo. De cele mai multe ori, așa rămâne un lucrător străin fără drept de ședere: printr-un termen ratat.

Pe 1 octombrie 2026, Consiliul UE a adoptat **Regulamentul privind returnarea**, care stabilește reguli comune în toată Uniunea pentru cetățenii din afara UE rămași fără drept de ședere. Fiind regulament, se aplică direct și în România și înlocuiește Directiva 2008/115/CE, pe care se sprijină azi capitolul despre returnare din OUG 194/2002.

Logica lui se reține ușor:

- cine își ține actele la zi nu simte nicio schimbare;
- cine rămâne fără drept de ședere, dar cooperează cu autoritățile și își rezolvă situația sau pleacă la timp, își păstrează șansa de a reveni legal;
- cine se ascunde sau pleacă pe ascuns în alt stat membru plătește mult mai scump decât până acum.

Pe cine privește și pe cine nu

Nu îi privește pe lucrătorii cu viză sau permis valabil. Avizul, viza de lungă ședere, permisul unic și procedurile din [WorkinRomania.gov.ro](https://workinromania.gov.ro) rămân exact cum sunt. Nu îl privește nici pe cel care a depus la timp cererea de prelungire și așteaptă răspunsul: cu dovada depunerii, șederea lui este legală.

Îl privește pe orice cetățean din afara UE care nu mai îndeplinește condițiile de ședere (art. 3 pct. 2). Printre lucrătorii străini, situațiile obișnuite sunt:

- permisul unic a expirat și cererea de prelungire nu s-a depus;
- contractul de muncă a încetat, iar cele 90 de zile în care un nou angajator putea depune cererea unică au trecut;
- prelungirea dreptului de ședere a fost refuzată;
- viza de lungă ședere a expirat fără ca permisul să fi fost cerut.

În aceste situații, decizia de returnare se emite odată cu decizia care încheie șederea legală sau imediat după (art. 5 alin. 12). Cine are permis de ședere sau viză de lungă ședere valabilă în alt stat membru nu primește decizie de returnare: i se cere să plece imediat în acel stat (art. 6).

De când se aplică

Când	Ce se întâmplă
1 octombrie 2026	Consiliul UE dă votul final, după ce Parlamentul European adoptase textul pe 16 septembrie
A doua zi după publicarea în Jurnalul Oficial al UE	Regulamentul intră în vigoare. Din acest moment se aplică dispozițiile generale, regulile despre acordurile cu state terțe pentru „centre de returnare” (art. 14) și cele despre minori (art. 15-16), iar Comisia pregătește formularul „Ordin european de returnare”
La 12 luni de la intrarea în vigoare	Se aplică regulile care îi privesc direct pe lucrători: decizia de returnare, termenul de plecare, interdicțiile de intrare, obligația de cooperare, sancțiunile, custodia publică, căile de atac. Tot atunci se abrogă Directiva 2008/115/CE
La 3 ani de la intrarea în vigoare	Comisia evaluează recunoașterea reciprocă a deciziilor de returnare și poate propune ca ea să devină obligatorie

Consiliul a anunțat publicarea în Jurnalul Oficial al UE pentru săptămânile de după vot, așa că regulile care îi privesc direct pe lucrători încep să se aplice **în toamna anului 2027**. Până atunci rămâne în vigoare OUG 194/2002 în forma de azi. Anul de tranziție are un rost: România își aliniază legea, iar firmele au timp să-și pună în ordine evidența permiselor.

Ce se schimbă, pe scurt

	Acum	După aplicarea regulamentului
Termenul de plecare voluntară	Între 7 și 30 de zile (Directiva 2008/115/CE)	Cel mult 30 de zile sau plecare imediată; poate fi prelungit pentru cine cooperează și scurtat pentru cine nu (art. 5)
Interdicția de intrare	În România, de la 6 luni la 5 ani, după durata șederii ilegale (art. 106 ¹ OUG 194/2002)	Până la 10 ani ; până la 20 de ani în cazuri temeinic justificate; pe durată nedeterminată la risc de securitate (art. 8 și 13)
Custodia publică	Cel mult 6 luni, cu prelungire până la 18 luni (Directiva 2008/115/CE)	Cel mult 12 luni ; până la 24 de luni dacă străinul nu cooperează sau documentele din țara de origine întârzie; încă cel mult 6 luni în situații limitate (art. 30)
Contestația	Termen stabilit de fiecare stat	Termen stabilit de fiecare stat, dar de cel mult 14 zile ; suspendarea îndepărtării se cere instanței (art. 27-28)
Decizia emisă în alt stat UE	Recunoaștere posibilă, dar puțin folosită (Directiva 2001/40/CE)	„Ordinul european de returnare” se introduce în Sistemul de Informații Schengen; alt stat membru poate executa direct decizia, la alegerea lui (art. 5 și 7)

Cooperarea face diferența

Regulamentul îi tratează foarte diferit pe doi oameni aflați în aceeași situație, după felul în care se poartă din momentul în care au rămas fără drept de ședere.

Cine cooperează are de câștigat:

- termenul de plecare poate fi prelungit, de exemplu pentru cine intră într-un program de returnare și reintegrare (art. 5 alin. 4);
- autoritatea poate renunța la interdicția de intrare (art. 8 alin. 7);
- o interdicție deja dată poate fi retrasă, suspendată sau scurtată pentru cine dovedește că a plecat voluntar (art. 9 alin. 1);
- statele sunt obligate să aibă programe de returnare și reintegrare, cu sprijin logistic, financiar sau material, inclusiv în țara de întoarcere (art. 44).

A coopera înseamnă, concret (art. 18):

- să rămâi la dispoziția autorităților și să nu pleci în alt stat membru;
- să predai actele de identitate și de călătorie sau să ajuți la obținerea lor;
- să dai datele biometrice, adresa, telefonul și e-mailul și să anunți orice schimbare;
- să nu distrugi documente, să nu folosești identități false și să nu te opui îndepărtării;
- să te prezinți la autoritățile române sau la autoritățile țării tale când ești chemat.

Cine nu cooperează pierde aceste avantaje. Statul îi impune cel puțin o măsură de supraveghere: obligația de a rămâne într-o anumită zonă, de a locui la o adresă stabilită sau de a se prezenta periodic la autorități (art. 20). Termenul de plecare îi poate fi scurtat (art. 5 alin. 5). În plus, statul poate aplica (art. 22):

- refuzul sau retragerea permisului de muncă, acolo unde legea națională îl prevede;
- prelungirea interdicției de intrare până la maximul permis;
- sancțiuni financiare;
- sancțiuni penale, inclusiv închisoare, acolo unde legea națională le prevede;
- reducerea ajutoarelor și a sprijinului pentru returnarea voluntară.

Pentru pregătirea returnării, autoritățile pot percheziționa persoana și, cu ordin, locuința și pot ridica telefoane și alte bunuri relevante, fără consimțământul străinului (art. 21).

Cuantumul amenzilor rămâne cel din legea română: azi, între 400 și 1.200 lei pentru ședere ilegală, în funcție de durată (detalii în [ghidul despre permisul de ședere](#)).

Interdicția de intrare: trei lucruri de știut

Interdicția însoțește obligatoriu decizia de returnare în trei situații (art. 8 alin. 1): străinul este îndepărtat sub escortă, nu a plecat în termenul primit sau prezintă un risc de securitate. În restul cazurilor, autoritatea decide ținând cont de cât a cooperat străinul.

- Este valabilă **pe teritoriul tuturor statelor membre**, nu doar în România, și curge de la data la care străinul a ieșit efectiv din Uniune (art. 8 alin. 9).

- Poate fi aplicată și **la controlul de frontieră de la ieșire**, fără decizie de returnare, celui găsit cu șederea depășită, chiar și după ce a plecat (art. 8 alin. 4-5). Ieșirea din țară cu permisul expirat nu șterge întârzierea.
- Statul poate condiționa retragerea unei interdicții de plata costurilor îndepărtării (art. 9 alin. 5). Cine pleacă singur, în termen, nu ajunge aici.

De ce plecarea în alt stat UE înrăutățește lucrurile

Unii lucrători rămași fără acte în România încearcă să ajungă în alt stat membru și să o ia de la capăt acolo. Sub noul regulament, drumul acesta se închide din trei părți:

- mutarea fără drept în alt stat membru este motiv de îndepărtare forțată (art. 10 alin. 1 lit. d);
- este socotită, până la proba contrarie, risc de sustragere (art. 19 alin. 1), adică temei pentru luarea în custodie publică (art. 29);
- celălalt stat vede decizia românească în Sistemul de Informații Schengen și o poate executa direct, iar acolo începe o nouă perioadă de custodie (art. 30).

Ce poate face lucrătorul, în fiecare situație

Aproape fiecare situație are o ieșire, cu condiția să fie folosită la timp.

Situația	Ce e de făcut
Permisul expiră în următoarele luni	Cererea de prelungire se depune cu cel puțin 30 de zile înainte de expirare (art. 51 alin. 1 OUG 194/2002). Cu dovada depunerii, șederea rămâne legală până la răspuns
Contractul de muncă a încetat	Lucrătorul are 90 de zile de la data încetării în care un nou angajator poate depune cererea unică pentru el. Primul pas: să ceară decizia de încetare a contractului
Permisul a expirat, iar lucrătorul s-a înregistrat la IGI în amnistie	Poate cere prelungirea șederii până la 31 decembrie 2026, printr-un angajator (art. 52 OUG 32/2026). Pașii sunt în ghidul despre angajarea străinilor din amnistie
Permisul a expirat și nu există un angajator	Plecarea voluntară, în termenul primit, îi păstrează drumul de întoarcere: azi reduce la jumătate limitele interdicției pentru cine pleacă pe cheltuiala lui (art. 106 ¹ alin. 2 OUG 194/2002), iar sub noul regulament poate duce la renunțarea la interdicție. Dovada ieșirii din țară merită păstrată
A primit o decizie de returnare	Termenul de contestare este scris în decizie; regulamentul îl limitează la cel mult 14 zile. Sub noul regulament, lucrătorul poate cere traducerea elementelor principale ale deciziei (art. 5 alin. 11) și asistență juridică gratuită pentru contestație (art. 25)

Ce are de făcut angajatorul

Regulamentul nu pune obligații noi pe firmă. Termenele de care depinde șederea unui lucrător trec însă, aproape toate, prin biroul angajatorului.

- 1. Ține evidența datelor de expirare.** Cererea de prelungire se depune cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea dreptului de ședere. Pornește dosarul cu 60 de zile înainte.
- 2. La încetarea contractului, dă-i lucrătorului decizia de încetare în aceeași zi și explică-i** că are 90 de zile în care un nou angajator poate depune cererea unică pentru el. Notifică IGI în termenul de 5 zile (art. 7 OUG 32/2026).
- 3. Nu ține la muncă un lucrător rămas fără drept de ședere.** Este contravenție în OUG 194/2002, sancționată pentru fiecare lucrător.
- 4. Verifică cine dintre oamenii tăi este în amnistie.** Pentru ei, termenul este 31 decembrie 2026, iar cererea pornește de la angajator.
- 5. Vorbește cu oamenii tăi despre asta.** Mulți lucrători nu știu ce dată scrie pe permisul lor și ce se întâmplă după ea. O discuție de zece minute, în limba pe care o înțeleg, îi poate scuti de ani de interdicție.

Pe scurt

Întrebare	Răspuns
Se aplică și în România?	Da, direct, fiind regulament UE
De când?	Regulile pentru străini se aplică la 12 luni de la intrarea în vigoare, în toamna anului 2027
Schimbă ceva pentru lucrătorii cu permis valabil?	Nu
Cât poate dura interdicția de intrare?	Până la 10 ani; până la 20 de ani în cazuri temeinic justificate
În cât timp se poate contesta decizia?	În termenul fixat de legea națională, de cel mult 14 zile
Cât este amenda?	Cea din legea română: azi, între 400 și 1.200 lei pentru ședere ilegală
Ajută plecarea voluntară?	Da, poate duce la renunțarea la interdicție sau la scurtarea ei
Are angajatorul obligații noi?	Nu, dar termenele ținute de firmă îl feresc pe lucrător de toate cele de mai sus

Surse

- [Comunicatul Consiliului UE din 1 octombrie 2026](#)
- [Textul regulamentului adoptat de Parlamentul European și de Consiliu \(PE-CONS 40/26\)](#)

Această resursă are caracter informativ și reflectă situația de la 11 octombrie 2026. Articolele citate sunt din textul regulamentului adoptat de Parlamentul European și de Consiliu (PE-CONS 40/26). Până la data de aplicare a regulamentului rămân valabile regulile din OUG 194/2002. Pentru o situație concretă, recomandăm consultarea IGI și a unui specialist.